

El Festival de Guitarra de l'Hospitalet de l'Infant fa història

"Els artistes de la terra" posen Catalunya al centre d'aquest instrument

Imatge del duet Carola Cuypers- Enrique M. Lop | Alan Pardines

La **celebració d'un festival de guitarra** és l'encert més gran de la regidoria de Cultura en la programació estival de **l'Hospitalet de l'Infant**. Enguany s'ha celebrat la **quarta edició**, ajornada des de l'estiu passat a causa dels imperatius sanitaris. El seu director artístic, l'excel·lent guitarrista noruec Anders Clemens, coneix molt bé els secrets dels festivals per la seva pròpia experiència internacional com a concertista i espera convertir-lo en un referent a Catalunya.

Bona prova de la determinació amb què apunta a aquest objectiu ha estat la presència en l'anterior edició d'Hopkinson Smith, un dels cofundadors d'Hespèrion XX i Leo Brouwer, sens dubte el millor compositor viu per a guitarra, la música del qual vam gaudir també en aquesta edició, ja que el duet que va obrir la sessió ens va interpretar *l'Elegía para Cintio Vitier* que Brouwer va escriure per a guitarra i flauta el 1960. Tocava la travessera Isabel Serra Bargalló, reusenca, filla d'en Pere Serra i la Maria Isabel Bargalló, tots dos professors del Conservatori professional de música de la Diputació de Tarragona, que van orientar la seva vocació des de petita (i al mateix fer la de la seva germana Cecília) fins esdevenir una intèrpret que llueix com a solista, integrada en formacions de cambra i orquestres; en el decurs de la seva actuació vam escoltar una peça que Conrad Setó va compondre per a ella.

El duet Becerra-Serra Foto: Alan Pardines

A la guitarra hi havia la tarragonina Carmen Becerra, que acostuma a presentar projectes diferents en el festival perquè sempre és un luxe gaudir de la seva presència. La seva acurada educació aplega els magisteris de la gran dama de la guitarra, María Luisa Anido, que va viure a Tarragona els darrers anys de la seva vida, de José Tomás, deixeble d'Andrés Segovia i de Carles Trepapat, l'última baula d'una cadena de guitarristes catalans que, per mediació de Pujol i Llobet, es remunta fins a Tàrrrega.

El duo Becerra-Serra va interpretar la composició més recent de tot el festival, escrita per José Antonio Chic el 2002. Aquesta quarta edició va estar dedicada al músic argentí **Astor Piazzolla**, prou conegut per una immensa minoria de melòmans. Renovador del tango malgrat els *tangueros*, el mateix Gardel va dir que tocava el bandoneó com un gallec, encara que sembla que es va rendir a l'evidència i finalment el va contractar per a sortir de gira, llegendes del raval asseguruen que a punt va estar de pujar a l'avió on l'astre i la seva orquestra van fer el seu darrer viatge.

Sigui veritat o *milonga*, el cert és que Piazzolla es considerava un músic antipopular que va arribar a ser popular contra pronòstic perquè, com ell deia ?només sóc famós entre la gent intel·ligent? Encara que era bandoneonista, el festival li reconeix la seva vàlua com a compositor, ja que va escriure cinc peces per a guitarra, una altra per a duo de guitarres, un concert per a bandoneó i guitarra i una suite que vam tenir ocasió d'escoltar-la el passat dissabte a l'Hospitalet en una emocionant interpretació que va complir amb escriure el propòsit de retre-li homenatge en el primer centenari del seu naixement.

Composta originalment per a guitarra i flauta, l'autor va obrir noves possibilitats escrivint-la per a altres combinacions d'instruments, a l'Auditori del Centre Cultural Infant Pere vam escoltar el vent

interpretat al saxo soprano per Carola Cuypers, professora de l'Escola de Música de Tarragona i la corda, premuda per Enrique M. Lop, professor de guitarra del Conservatori professional de Vila-seca que ens van oferir 20 minuts deliciosos.

Amb el títol d'*Histoire du Tango*, la suite consta de quatre moviments evocadors de les diferents èpoques que va travessar el gènere. El primer, *Bordel*, ens remet a 1900 quan era un ballable encisador com l'ambient de prostíbul on solia tocar-se; el tempo rubato s'asserena en el segon, titulat *Café*, perquè cap a 1930 la veu i el bandoneó van començar a donar-li el seu aire melancòlic en aquesta mena de locals fins que l'èxit internacional va permetre als *tangueros* convertir-se en reclam de la funció en el *nightclub* dels 60, que és l'època representada en el tercer moviment. Tres ambients per a tres formes musicals demostratives d'una clara evolució que Piazzolla no va permetre que es detingués, afegint un quart, el *Concert d'aujourd'hui*, que representa la seva pròpia aportació en l'actualitat, ben entès que es refereix a 1986, que va ser quan es va publicar l'obra.

L'execució es complica en els dos últims moviments quan tots dos instruments comencen a comportar-se com a solistes, interactuant ad libitum en diferents tonalitats fins que ocasionalment concorren en ajustats contrapunts deixant palès que Astor Piazzolla era un mag que, després d'aconseguir gran acceptació amb *Libertango*, *Adiós Nonino* i *Balada para un loco*, es va proposar portar l'essència del tango als confins de Bartok i Stravinski.

El duo Cuypers-Lop, que va estrenar l'obra el 1998 en el Teatre Bartrina de Reus amb motiu de la presentació del seu disc *Diferents Worlds*, van ser els bruixots que ens van permetre de gaudir-ho. La sessió es va completar amb altres dues compareixences molt esperades que interpretaren l'argentí com a leitmotiv per dedicar-se la major part del temps a oferir-nos agradables sorpreses.

En el cas del duet Seró-Herraiz, el concertista de guitarra Carles Herraiz va assumir la tasca d'acompanyar el cant, en un format que contribueix a revalorar-la després que fos reemplaçada pel piano en el decurs del segle XIX. Dues peces es van sumar al recordatori de Piazzolla, Jacinto Chiclana, una *milonga* seva amb lletra de Borges i la *Canción del Árbol del Olvido* del seu mestre Alberto Ginastera, terna hispanoamericana arrodonida per Alfonsina y el Mar, en la qual Montserrat Seró va fer gala de la seva preciosa veu natural amb perfecta afinació i meravellosa dicció, la solvència de l'acompanyament porta a la perfecció aquesta mena de repertori, al qual es prodiguen tot i que ell és barceloní i ella de la terra ferma perquè el mestre és professor del Conservatori Municipal de Lleida.

En la resta de la seva actuació, la Seró va emprar la seva tessitura de soprano lírica per interpretar dos *lieder* d'Enric Morera amb lletra de Josep M. de Segarra, *Clavell del balcó* i *L'oreneta*; no descobrirem ara al millor compositor del nacionalisme català que demostra sempre un gust extraordinari, fins i tot en aquestes melodies de buscada senzillesa, extretes de la seva col·lecció *Cançons de carrer*. La guinda d'aquesta tanda va ser la *Bachiana núm. 5* d'Heitor Vila-Lobos, fàcil de reconèixer per la seva cantarella que cal interpretar-la amb la boca tancada o millor dit, mussitant la melodia; poques vegades l'escoltarem amb aquesta brillantor que ens va proporcionar uns instants d'inusitada bellesa.

No va ser l'única vegada que sortís a taula Johann Sebastian Bach perquè el concert el va tancar l'Anabel Montesinos, que va interpretar la composició més antiga d'un programa que va abastar des del barroc a la música contemporània. No va ser un Bach qualsevol... si és que n'hi ha cap que ho sigui, perquè l'autor es considera l'Himàlaia per la seva difícil execució en gairebé qualsevol instrument... sinó la *Chacona* que, arran la transposició d'Andrés Segovia, és coneguda com l'Everest del repertori guitarrístic.

Però la Montesinos és una intèrpret amb tan bon astruc que surt a l'escenari tota vestida de groc, l'executa a més velocitat que Segovia i encara treu temps per pujar el tirant del vestit de tant en tant. No us la perdeu. Interpreta a Villa-Lobos, Agustín Barrios, Manuel María Ponce, Antonio Lauro i pel que fa a Piazzolla, va triar el seu *Invierno Porteño*.

Anabel Montesinos Foto: Alan Pardines

Encara que som a l'estiu ho vaig trobar d'allò més adient tenint en compte que, a hores d'ara, allà són a l'hivern perquè Buenos Aires és en un altre hemisferi. *Las Cuatro Estaciones Porteñas* disposen de transcripcions a doxo (Baltazar Benítez, Sérgio Assad, Jesús Amaya, Agustín Carlevaro...) Les múltiples adaptacions que s'han fet de les seves melodies per a bandoneó demostren que Astor Piazzolla és un músic força estimat pels guitarristes i les dues peces fora de programa que va interpretar demostren que Catalunya és la capital mundial de la guitarra, només cal esmentar el bis que ens va regalar, *Asturias*, compost pel geni de Camproadó, Isaac Albéniz o la inclusió de les *Variaciones, Opus 9* de Ferran Sor, motivades perquè Bernardo Rambeaud acabava de conferenciar sobre aquest barceloní, pare de la guitarra de sis cordes.

No per res la sessió tenia per títol *Els Artistes de la Terra*, tots els guitarristes eren catalans de mena, l'Anabel ni tan sols va haver d'agafar el cotxe per a arribar a la sala de concerts, la vam veure fer-ho caminant xino-xano amb la guitarra en bandolera perquè és de l'Hospitalet i tanmateix, pertany a l'elit com els seus companys. La història de la guitarra pot explicar-se en clau catalana, ja des de la seva creació quan era una petita viola de cinc ordres; des de Joan Carles Amat fins a Anabel Montesinos, passant per tots els guitarristes esmentats, la denominació d'*Artista de la Terra* no és un pretext per venir a dir que aquí es fa el que es pot, sinó que és garantia de qualitat a escala mundial.

Us recomano que estigueu pendents de la celebració del Festival de Guitarra de l'Hospitalet de l'Infant per escoltar anualment els grans intèrprets que hi participen perquè això ens dona l'oportunitat de gaudir de partitures atresorades al llarg de la història de la Música, interpretades pels privilegiats que són capaços d'interpretar-les en l'actualitat amb tota la dificultat tècnica que això comporta.

El Duet Seró- Herraiz Foto: Alan Pardines